

בענייני דיומא

כשלא שומעים לזקני הדור וכל אחד מחליט לבדו אין להילחם - זו סכנה גדולה. חז"ל אמרו: 'בניין נערים - סתירה, סתירת זקנים - בניין'.

אל תיראו: גדולי ראשי הישיבות הגר"ח פיינשטיין שליט"א והגר"י ברכץ שליט"א בשיחות מקיפות על גזירת הגיוס ודרכי המלחמה

הגאון הגדול רבי חיים פיינשטיין שליט"א ר"י עטרת שלמה

בני התורה תלכו בגאון ובשמחה, אתם נושאי דגל התורה

שיחת חזיון ובירור בענייני השעה, בישיבת מיר ירושלים:

ברשות כבוד הגאון ראש הישיבה שליט"א, כל הרבנים הגאונים עמלי התורה שיושבים ולומדים כאן, השם עליכם תחיו.

כתוב בקהלת כ"ח עיתים, בין העתים יש "עת מלחמה ועת שלום". צריך לדבר על המצב בכללות, שזה דבר אחד, וגם לדבר כל אחד לעצמו איפה הוא נמצא, נדבר בכללות אחרי זה כל אחד ידע איפה להעמיד את עצמו.

ובכן, הסט"א ושלוחיו פתחו עלינו במלחמה, מלחמה על התורה ועל עמלי התורה, האמת היא שהמלחמה הזו היא לא חדשה בכלל, אולי יש מי שסבור שזה דברים חדשים, ובכן לא. המלחמה הזו היא כבר מזמן החת"ם סופר ורבי עקיבא איגר, שפרצו משכילים מעטים ולאט לאט הם התרבו, ומעשה שטן עלה בידם שהם הצליחו להדיח עוד ועוד, ונעשו לכיתות גדולות, והתפשטו בכל הקהילות, ולחמו בכל הקהילות נגד התורה, נגד שמירת התורה, נגד שומרי הדת, לעגו נגד כל רב, נגד כל ישיבה, נגד כל חידר, נגד כל מקווה. שמעתי מכבוד אאמ"ר זצ"ל שקיבל שהמשכילים בגרמניה סגרו בכוח את המקוואות. וכך עלה בידם הענין במשך שנים להדיח רבים רבים מכלל ישראל בדרגות שונות, קהילה בדרגה זו וקהילה בדרגה זו, **עד שבאו תלמידיהם ותלמידים תלמידיהם והקימו את הציונות**, הם ראו שדרכים אחרות לא מצליחות כל כך, אז הם הקימו את הציונות, ותכליתם זה להיות "עם חדש", בלי שייכות לעבר, עם ערכים חדשים, לא ערכי התורה, ח"ו שלא להזכיר שם ה', לא שבת, לא יו"ט, לא לולב, לא סוכה, לא יו"כ, לא אמונה, רח"ל. הפקר!

כל המעשים עם ילדי טהרן וילדי תימן, כל עולי תימן, הם הביאו את כל העולים מארצות המזרח ומשאר ארצות, והעבירו אותם על דת בכוח, באונס, בכל דרך ואופן שבעולם, הכניסו אותם באוהלים, למחנות הסגר מוקפים גדרות תיל, אין יוצא ואין בא, שום איש, שום אדם מבחוץ לא יכול היה להיכנס לשם, ושם העבירו אותם על דתם בכל מיני אופנים, כי הם לא יסדו את המדינה בשביל תורה, בשביל חיי תורה, כמובן. **הם יסדו את המדינה לחיים בלי תורה, לחיים נגד התורה, הם הביאו את העולים לא מפני שאהבו אותם ולא מפני שדאגו להם, אלא פשוט כדי להעבירם על הדת, וכך הם יצרו רוב חילוני בארץ, כביכול, שזה לא נכון, לא מתחיל כלל ועיקר, הרי הציבור החרדי ב"ה גדל והתרבה יותר ויותר, אז הם הביאו אלפי עולים מרוסיה, חלקם גויים, חלקם חצי יהודים, הביאו אותם כדי להגביר את הרוב החילוני, שהחרדים לא יגיעו לרוב.**

הם רצו גיוס בנות רח"ל, לטמא את כל בנות ישראל, שלא יישאר זכר לקדושת ישראל, ואלמלא המסירות נפש, הן של גדולי ישראל והן של כל בית ישראל החרדים על השם, מי יודע איפה אנחנו היינו. וכך ההנהגה שלהם, כל מיני הנהגות שלהם לחמו התורה, פעמים בגלוי פעמים בסתר, כל מיני עניינים, כל מיני דברים, והכל מכוון לתכלית אחד, יש המון עם, שמהם יש רבים שהם תינוקות שנשבו, וככה הם חונכו, אך קשה להגיד בדיוק איפה התינוקות שנשבו ואיפה אלו שמכוונים נגד התורה, שרוצים לעקור תורה מכלל ישראל, אנחנו מדברים על ההנהגות שלהם ושל הנלווים אליהם, על הנהגות של מלחמה נגד התורה, פעמים בגלוי ופעמים בסתר.

כמו כן הם מקפחים קיפוח תמידי את בני היהדות החרדית כל השנים, בכל עניין ועניין. גם בזמן השואה שהאנגלים לא נתנו להיכנס לארץ ישראל לכל אחד, נתנו סכום מסוים של סרטיפיקטים, שרק מי שקיבל סרטיפיקט יכל להיכנס לארץ ישראל, אז הם נתנו את האישור הזה רק לארבעה אחוז מהחרדים, בגטו קובנה היה חתירה מתחת לחומות של הגטו שדרך שם יכלו לברוח לעיר, **אחד מהם עמד שם ולא הניח ליהודים חרדים לצאת משם.**

אבל עדיין דבר אחד נשאר לנו לפליטה, עדיין נתנו מקום למי שרוצה ללמוד שיוכל לשבת וללמוד בכוללים, לעסוק בתורה, אבל עכשיו השתנו העתים, נשתנו הטבעים, נכנסו למלחמה גלויה, למנוע התורה מישראל בכל החזיתות, אם בעסק התורה בישיבות ובכוללים, ואם בחינוך בתלמודי תורה, שלאחרונה הם נכנסו יותר ויותר לעובי הקורה, וכו' והדברים ידועים פחות או יותר.

וכאן היהדות החרדית עומדת בפני מציאות חדשה, וכל אחד ואחד, כל הרבנים, כל ראשי הישיבות, כל העוסקים בצרכי ציבור, כל יחיד ויחיד צריך

לדעת את המצב, צריך לדעת איפה אנחנו נמצאים, אין כאן עניין לקלות ראש, האויב מנגד לא מקל ראש, זה כבר מצב של "והמלך והמן ישבו לשותות", המצב חמור מאוד.

יש כאן בארץ ישראל שני מחנות נפרדים שלא קרב זה אל זה, דעות אחרות והנהגות אחרות עם תכליות אחרות, חיים אחרים לגמרי, יש מחנה של שומרי התורה ועמלי התורה, שקיבלו את התורה מהר סיני, ממשיכים הלאה עם קבלת התורה דור אחר דור - משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, והרמב"ם מונה ארבעים דורות ממשה רבנו עד רב אשי, וכך נמשך מסירת התורה, ראשונים ואחרונים עד היום הזה, והקב"ה יעזור הלאה גם כן כן, זה מחנה אחד, מתנהגים במצוות התורה, התכלית של המחנה זה לשמוע בקול הקב"ה, לקיים תורה ומצוות.

מאידך יש מחנה חילוני שתכליתו לחיות חיי הפקר, בלי תורה, בלי אמונה רח"ל, בחינה של "יוקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף", הם לא יודעים כלום, לא יודעים על הדורות הקודמים כלום, לא רוצים לדעת, כאילו דבר חדש, פנים חדשות באו לכאן, **אמנם אנחנו חיים זה לצד זה, אבל אין שום שייכות בין החיים האלה לחיים האלה**, אנחנו חיים את 'החיים האמיתיים' כמו שכתוב בנפש החיים של אלה הדבוקים בתורת ה', ואלה חיים לצערנו כמו גויי הארצות, ולא נתנו ה' אלוקינו לגויי הארצות ולא הנחלתו מלכינו לעובדי פסילים, זה אנחנו, "ולא קרב זה אל זה כל הלילה", אין מה להתקרב ואין מה להתחבר, לא שייך שיהיה חיבור, והם לא רוצים חיבור, וגם מהשמיים לא נותנים שיהיה חיבור בין שני המחנות - "אחאב הלך בדרך אחד לבדו ועובדיה הלך בדרך אחד לבדו".

בנוגע לצבא, הצבא הוא מרכז "כוחי ועוצם ידי", וזה נגד הקדוש ברוך הוא, חס ושלום, ומלא בכל העבירות, יש בו עבירות החמורות. הם גם לא צריכים אותנו בצבא וגם איך שאנחנו נראים הם גם לא רוצים אותנו בצבא. כל הדיבורים זה תואנות שווא, אין בזה התחלה. והם אומרים בפירוש שרוצים לפרק את עולם התורה, רחמנא ליצלן, ולכן אנחנו צריכים לחזק ולהתחזק. אנחנו צריכים ללכת, אני עכשיו מדבר, זה המצב הכללי של המצב של כלל ישראל, בפרט בארץ ישראל כולם קרובים זה לזה זה המצב.

עכשיו מה אנחנו צריכים לעשות במצב כזה? אנחנו צריכים לחזק ולהתחזק. אני אומר לכם אברכים, אנחנו צריכים ללכת בגאווה כשרה, גאווה שמותר להיות בעל גאווה, גאווה התורה, גאווה האמת, גאווה היהדות. אין מה להתבייש, אין מה לפחד, ללכת לצעוד בגאון, בשמחה.

האברכים בני הישיבות, האברכים והבחורים צריכים להחשיב את עצמם, להחשיב את עצמם לעומת אלה. הבני תורה, הם עוסקים בתכלית הבריאה. כתוב ברש"י מיד בדיבור השני, בראשית, בשביל התורה שנקראת ראשית, שנאמר "ה' קנני ראשית דרכי", ובשביל ישראל שנקראו ראשית, שנאמר "קודש ישראל לה' ראשית תבואתו". אתה שואל למה הקדוש ברוך הוא ברא את העולם? רש"י בקהלת, "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל". "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש", **זה כל העולם זה הבל.** אין הזמן עכשיו להרחיב בזה.

אז למה הקדוש ברוך הוא ברא עולם של הבל? אז מיד בתיבה הראשונה בתורה כתוב למה הקדוש ברוך הוא ברא את העולם - בראשית, בשביל ראשית, בשביל ישראל שיעסקו בתורה. כל ההבל והבלים הזה נברא לתכלית שישאל יעסקו בתורה. **אין דבר שלא נברא בשביל התורה. והזיידע מרן הרב אומר שלא רק בשעת הבריאה הכל נברא בשביל התורה, אלא כל פעולה במשך כל השנים מאז עד היום הזה, כל פעולה שנעשית היא הכל בשביל ישראל שיעסקו בתורה.** רק היום הכל בסתר, בנסתר, לא יודעים איך, איזה פעולה של גוי במרחבי הארץ שם רחוק רחוק מפה שהוא לא יודע את ישראל ולא את התורה ולא אביהם שבשמיים, הכל מה שעושים, כל פעולה שנעשית בעולם זה אך ורק בשביל ישראל שיעסקו בתורה.

אז זה התכלית של כלל ישראל, זה תכלית של העולם הזה, זה התכלית של כל העולמות. "נשא את ראש בני קהת גם הם". תרימו קרן, תרימו ראש בני תורה יקרים. **תרימו את הראש, אל תלכו שפופים, אל תלכו נכנעים, אל תלכו בפחד, תלכו בגאון, תלכו בשמחה! אתם נושאי דגל התורה, נושאי התורה, תלכו בשמחה, תצעדו בראש מורם. אל תפחדו ואל תיראו ואל תערצו מפניהם.**

עמלי התורה הם נזר הבריאה, הם העיקר של כלל ישראל, כמו שאנחנו אומרים שהכל נברא בשביל ישראל שיעסקו בתורה. כל הכלל ישראל זה בשביל התלמידי חכמים שעוסקים בתורה, בני תורה הם הלב של כלל ישראל, וכל השאר זה מסביב לכלל ישראל, הם החשובים ביותר בכלל ישראל. וכל אחד ואחד, וממילא זה ככה האברכים צריכים לדעת את הידיעה הזו, שהם המרכז של הבריאה, הם המרכז של כלל ישראל, זה הכלל ישראל, ממילא אפשר להרים את הראש, אפשר ללכת בגאון, בשמחה, לא צריך להתבייש ולא לפחד מאף אחד, אנחנו לא חייבים תשובה לאף אחד.

יש לנו תשובות לכל דבר ודבר, לכל הערה והערה יש מספיק תשובות אמיתיות. אנחנו אבל לא חייבים תשובה לאף אחד, אנחנו לא צריכים להתנצל על עצם קיומנו, אדרבה, להיות בגאון, להיות בשמחה.

עכשיו נדבר על התפקיד של כל אחד ואחד. צריך לברר לעצמו את מקומו, את רצונותיו, את התכלית שלו בלי ספקות, בלי הן ולאן, רפיא בידא – אולי ככה ואולי ככה ואולי ללכת לשם ואולי לעשות מחצה שלישי ורביעי. צריך לברר בירור גמור, איפה אני מחזיק, מה איתי, מה אני עושה, איפה אני שיהיה בלי ספקות. אני רוצה להיות בן תורה, אני רוצה לעמוד בתורת השם כל ימי חיי, אני רוצה ללמוד עיון ורוצה ללמוד בקיאות, רוצה לחדש חידושי תורה עד אין קץ, ולשמור ולקיים את כל מצוות השם.

אין לפנינו שתי דרכים, באמת אין שתי דרכים, לכן אין שתי דרכים. וכל אחד צריך לדעת את את עצמו, לקבוע את מקומו. אני בן תורה, אני עמל בתורה, זה תכלית חיי, וזה תכלית חיי בני ביתי, כל המשפחה אך ורק לעניין זה, לעמוד בתורה כל הימים. ולזה אני רוצה לגדל את בני ואת משפחתי, הכל על תלמוד תורה שיהיו עמלים בתורה. להעמיד דור של עמלי תורה יראי השם, זה הטוב והישר בעולם הזה ובכל העולמות, זה רצון השם. זה כל אחד צריך לברר את זה לעצמו, להעמיד את עצמו ברור איפה אוהו בעולם בלי שום ספקות, בלי שום אולי חצי, אולי למחצה לשליש לרביעי, נלך רק לחודש, רק לשבוע, חס ושלום. אין, אין דבר כזה! רק תורה, אך ורק תורה, זה הדרך שלי, זה הרצון שלי, זה התכלית, זה הציר שלי, כל כל מרכז חיי ושלי ושל בני ביתי ושל משפחתי וכל מעשי זה אך ורק מנותבים, מיולדים לעניין הזה.

וזה לעצמו, וזה לבני ביתו, זה מקומו וזה דרכו. וזה כשאדם יודע מה איתו, יודע את המצב ויודע מה איתו, זה מקל עליו את ההסתכלות על המצב. יודע איפה הוא לא מולד ספקות, הוא לא מולד פחדים, בלי פחד, בלי ספקות, זה אני, ובדרך הזו אני הולך. המציאות תהיה יותר קלה בעיניו, שלו ושל משפחתו, והוא ידע את אשר לפניו, מה צריך לעשות, איפה צריך ללכת, אין ספקות בדבר. ועל ידי זה הוא יתגבר לעמוד בניסיונות.

עיקר הניסיונות למעשה הם שניים: המעצרים והפרנסה. עיקר הניסיון בהם זה הפרנסה, שזה קשה למשפחה יהודית, משפחה של בן תורה זה קשה. אבל עלינו לדעת, לא להיבהל! החיים של יהודי רצופים בניסיונות בכל הדורות. לזה נשמה של יהודי באה מכיסא הכבוד. מכיסא כבוד חוצבה, לגור בארץ ערבה, לא בשביל זה הנשמה ירדה, להרבות רכוש, לקנות בתים, לקנות קרקעות, לקנות נכסים, בשביל זה לא כדאי לבוא מכיסא הכבוד עד לפה בשביל כל זה. בין כה הכל נשאר פה, "יצבר ולא ידע מי אספס" (תהילים לט), אין שום רווח, אין שום תכלית, אין שום היגיון להרבות רכוש פה בעולם הזה, להשקיע את הכוחות ואת הדעת בריבוי נכסים וריבוי קניינים של העולם הזה, שאין בהם, כמו שהבאנו קודם את הפסוק, "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל". למי שחושב שיש בעולם הזה משהו, הפסוק אומר לא רק שזה הבל – הכל הבל. אין שום דבר שהוא חשוב פה בעולם הזה מלבד, כמו שאמרנו קודם, בראשית, בשביל התורה שנקראת ראשית, ובשביל ישראל שנקראו ראשית. בשביל זה נשמה יהודית באה לעולם – לרכוש תורה, לרכוש מצוות, "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש".

כמו שבעולם הזה, זה כבר אלו דברים של החפץ חיים, בעולם הזה הקדוש ברוך הוא גזר שהאדם יחיה, הגוף והנשמה ביחד, צריך מזון להחזיק את הנשמה עם הגוף ביחד, ככה הנשמה צריכה מזון לנצח, היא צריכה מזון בעולם העליון. כמו שבעולם הזה מאני מכבדותא, הבגדים, זה מכבד את צורת האדם ביחד עם בגדים, אז הנשמה ודאי צריכה בגד, בגדים ללבוש לנצח נצחים, וזה התורה זה המזון לנשמה, והמצוות הם הלבוש לנשמה. יש תרי"ג מצוות, יש רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה, ויש תרי"ג איברים באדם, רמ"ח איברים ושס"ה גידים, כל מצווה זה לבוש מכוון על האיבר המסוים שהוא מיוחד נגדו. וככה זה לחם לאכול ובגד ללבוש, כתוב במדרש, יעקב אבינו אמר "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש", זה הכל! אז המדרש אומר כן זה מספיק, כמו שכתוב בגר, "ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה", זה חשוב.

וגם שלחם לאכול ובגד ללבוש הכוונה תורה והכוונה מצוות, וזה יעקב יעקב אבינו נדר את זה, "ושבתי בשלום אל בית אבי", אז באמת הוא יתקיים בו, שלא שכח מתורתו כלום, והלך שלם בתורתו, שלא שכח מתורתו כלום, ותרי"ג מצוות שמרתי, התקיים בזה הלחם לאכול ובגד ללבוש.

זה התכלית של נשמה יהודית שבאה מכיסא הכבוד, באה לעולם הזה. וכל זה לרכוש תורה ומצוות, בשביל זה באה. ומזה הנשמה תאכל, מרבה תורה מרבה חיים, אם לומדים הרבה יש הרבה מזון לנשמה לנצח, אם לומדים מעט אז זה מצומצם. ריבוי תורה – מרבה תורה מרבה חיים בלי הפסקה, כסדר. זה תכלית כל הבריאה, זה תכלית הכלל ישראל, בשביל זה באה הנשמה של יהודי לעולם הזה. ולרכוש תורה ומצוות בא מתוך מאבק עם היצר הרע, מתוך עמידה

בניסיונות שכוחות הרע מזמינים למי שהולך בדרך ישר, להולכים בדרך טובה. כמו שכתוב בתפילת זכה, בראת יצר הרע כדי ליתן שכר טוב על בחירתו, אם לא היה את הבחירה, "ימים אשר תאמר אין לי בהם חפץ" כתוב על זה. שיש מלחמה, יצר הרע ויצר טוב, והוא שומע בקול היצר טוב ונלחם, זה לא קל, זה "שבע יפול צדיק וקם". ומתחזק ביצר טוב, על זה הוא מקבל שכר, להרבות שכר שלא יהיה נהמא דכיסופא כמו שכתוב בכל הספרים הקדושים, אלה הניסיונות, ודאי, העולם הזה רצון ניסיונות, יש ניסיונות לכל יחיד ויחיד, ויש ניסיונות לכל הציבור ביחד. ולעמוד בניסיונות בשביל זה הנשמה באה לעולם, לרכוש מתוך ניסיון, מתוך מאבק תמידי עם היצר הרע. אין רגע אחד בלי היצר הרע, זה הבחירה, זה כל המאבק של החיים, זה כסדר מלחמה עם היצר הרע.

יש יצר הרע פרטי, כמו שכותב רבי ישראל, יש יצר הרע פרטי, יש יצר הרע על כל הכלל ישראל, יש כוח עמלק והסטרטא אחרא שעומדים כסדר על כלל ישראל. "וישמע הכנעני מלך ערד ויבוא וילחם עם ישראל וכו'", כתוב שמה ששמע שמת אהרון, נסתלקו ענני כבוד, וניתנה רשות להילחם בישראל. כסדר יש עמלק שהוא כסדר מצפה, מרגל, ברגע שיוכל להילחם בישראל. ובגאון באבן שלמה הוא מביא, שבעקבתא דמשיחא אז יהיה ישראל ערב רב, שיש להם הקליפה של עמלק, והם חומסים את ישראל ומבזים את תלמידי חכמים, יעוין שם בגאון בהרחבה איך שכתוב שם. זה המצב.

אנחנו מחכים על משיח, בכל יום שיבוא, בכל רגע שיבוא, כי לישועתך קיוונו כל היום. אבל על כל פנים, בעקבתא דמשיחא זה יתגבר המלחמה בין הטוב והרע, בין הסטרטא אחרא והצד הטוב. ועל המלחמה הזו ועל המאבק הזה, על זה בא קבלת שכר, על זה בא שלא יהיה נהמא דכיסופא, שהוא מרוויח, ככה הקדוש ברוך הוא הנהיג ההנהגה הזו, שירוויח את לחמו, שירוויח את מה שיושב בגן עדן, שהכל יהיה ברוח שלו.

עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולן, זה הדרך! "מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו", מראש צורים זה האבות, ומגבעות אשורנו אלו האימהות, כלל ישראל מיוסד על האבות והאימהות. מיד אברהם אבינו, עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו, כתוב במשנה, ועמד בכולן. וכתוב שבניסיון העקדה, הניסיון העשירי, הקדוש ברוך הוא אמר לו "בבקשה, שיעמוד בניסיון הזה, שלא יאמרו הראשונות אין בהם ממש. לעמוד בניסיונות הקדוש ברוך הוא מבקש מאיתנו, תעמדו בניסיון, תעמדו בניסיון הזה! זה לא ניסיון. שהקדוש ברוך הוא עוזב אותנו חלילה, הוא מבקש מאיתנו – תעמוד בניסיון. יצחק היה לו ניסיון, כמו שכתוב שם ברש"י.

אם נשאל, למה הקדוש ברוך הוא נותן כוח בידם, לא צריך לשאול, אבל אם נשאל, למה הקדוש ברוך הוא נותן כוח בידם לרדוף את עמלי התורה? ובכן, על זה יש פרשה מפורשת, פרשה מיוחדת בתורה: "כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך אות או מופת, ובא האות והמופת", הוא נותן אות ומופת, הוא אפילו מעמיד חמה, כתוב, וברש"י ובחז"ל, יש לו כוח, הוא עושה אותות ומופתים, הוא משנה את הבריאה, הוא מעמיד את השמש.

ומה הוא אומר? "לאמור, נלכה אחרי אלוהים אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם, לא תשמע אל דברי הנביא ההוא או אל חולם החלום ההוא". למה הקדוש ברוך הוא עושה את זה? "כי מנסה ה' אלוהיכם אתכם לדעת הישכם אוהבים את ה' אלוהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם". הנה, פה מונחת התשובה. כי מנסה, למה יש להם כוח להילחם נגד עמלי התורה, לפנות אותם, בין בכוח ובין בפיתוי.

הרי אילו פתיונות יש היום לעמלי התורה שיעזבו חלילה וחלילה את הכוללים וילכו פה ושם, כולם יודעים את העניינים האלה. זה פיתוי. ויש באונס, תופסים בחורים באמצע הרחוב, תופסים אברכים באמצע הרחוב, זה בכוח ובאונס, כמו שאמרנו קודם, שתי הדרכים יש לפניכם. אז למה יש להם את הכוח? "לאמור, נלכה ונעבדה", את החילוניות, נסור מן הקדוש ברוך הוא חלילה. "כי מנסה ה' אלוהיכם אתכם לדעת הישכם אוהבים" את התורה בכל לבבכם ובכל נפשכם, לדעת עד כמה אנחנו מוכנים למסור נפשנו, צרכינו, פרנסתנו בעבור הקדוש ברוך הוא, בעבור עמל התורה, עד כמה, כמה רחוק. האם אנחנו לומדים תורה רק שהמבצ פחות או יותר חלק, או שאנחנו לומדים תורה גם מתוך ניסיון ורדיפות האלו בגוף ובממון ובכבוד התורה. אשרי מי שעומד בניסיונות האלו.

ובגמרא בסוטה (דף מח), כתוב כל תלמיד חכם שעוסק בתורה מתוך הדחק, אף משיבעין אותו מזיו שכנתו, שנאמר "ויהיו עיניך רואות את מורידך", ואין הפרגוד ננעל בפניו, אף חכמתו עמדה לי, תורה שלמדתי באף. ובגמרא בחולין כתוב שהיה גזירה של שמד, אז הם ברחו. בזמן שהם ברחו שאלו, אם נשאר מהמרה כזית, אם נשאר מהכבד כזית, זה כבר לא טרפה. איפה נשאר? אמר להם ערוקאי כזית שאמרו במקום מרה. תוך כדי שהם בורחים, שואלים אותו שאלה, שאלה בהלכה, איפה זה נשתייר? אז הוא אמר להם "ערוקאיי", אתם הבורחים, כזית שאמרו במקום מרה. ההלכה הזו, בתוך כדי הבריחה, עסקו בהלכה. ואפשר לומר דרך דרוש, במקום מרה, כזית שאמרו במקום מרה, ככה לומדים. זה ככה דרך התורה, אפילו בשעת הבריחה, אז הם עסקו בתורה ואז חכמתי עמדה לו.

אנחנו הולכים בדרךנו, הדרך שלנו סלולה. הולכים בדרךנו, דרך אבותינו מאז מתן תורה, אנחנו לא התחלנו פה באיזה שנה, אנחנו לא התחלנו את החיים שלנו, את החיים הציבוריים, את החיים הפרטיים, כמו שאמרנו קודם, האומה שלנו מתחילה מהאבות הגדולים. אפילו בלעם שהוא רצה לפגוע, במקום לפגוע

ביחידים ובכלל ישראל, הוא אמר הוא ילך לאבות ושם הוא יפגע. הוא בא שם הוא ראה שהוא לא יכול, כמו שבמדרש כתוב, משל לאחד שרצה לחתוך עץ, אז הוא אמר מה אני אתעסק עם כל הענף והענף, אני אעקור את זה למטה בגזע ושם כל העץ ייפול. **הוא בא לגזע ראה שהוא לא יכול להזיז שום דבר.** ככה בלעם הרשע אמר, מה אני אתעסק עם יחידים, השבט הזה השבט הזה, אני אלך לאבות, לאימהות, שם אני אפגע. אז שם בא "מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו", זה כמו צור של אבן, קשה, שם אי אפשר לגעת, מגבעות אשורנו, אי אפשר לגעת שם.

אנחנו יש לנו "מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו", **אנחנו אומה שמתחילה מהאבות הקדושים**, הם ייסדו "תהא הנערה הזאת הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם את בית ישראל". האבות והאימהות, שניהם בנו את בית ישראל. יש בית ישראל, יש האומה של כלל ישראל, **ומי בנה את האומה הזו – האבות בנו את זה, האימהות בנו את זה. הבית ישראל שאנחנו פה היום, כולנו חיים פה היום, זה בית ישראל וזה מיוסד מאברהם יצחק ויעקב, שלושה אבות, כולם בנו את הכלל ישראל.** ואחרי זה כל הדורות הלכו בדרך הזו, השבטים, ואחרי זה כל הדורות באו לארץ ישראל. אחרי זה התנאים, האמוראים הקדושים, רבנן סבוראי, ראשונים, אחרונים, עד היום הזה הכל נמשך, זו דרך אחת סלולה שנמשכת והולכת. **זו הדרך שלנו, ככה אנחנו צועדים בנאות, בעזה, בשמחה, לא לפחד, בלי פחד ובלי מורא, אל תיראו ואל תערצו מפניהם, כי השם אלוהיכם ההולך לפניכם,**

"אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדויתיך על משכנות הרועים" (שיר השירים א' ח'). זו הדרך לכו בה, כתוב שמה ברש"י, **אם אתם רוצים לדעת איך להתקיים בזמן הגלות – רעי את גדויתיך על משכנות הרועים צאי לך בעקבי הצאן**, בחול יש עקבות שנשארו שהצאן הולך, צאי לך בעקבי הצאן, שם בעקבות האלה תלכו ככה, זו הדרך ככה ללכת, **צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדויתיך על משכנות הרועים, זו הדרך שלנו, העקבי הצאן שהשאירו לנו**, צעדים, והשאירו לנו הוראות והנהגות בכל עניין ועניין, בכל פרט ופרט, ואנחנו זו הכוונה שלנו, זו הדרך שלנו, זו דרך סלולה מאז עולם. **לא לשכוח שצריך תפילה, כל דבר צריך תפילה, אפילו הדברים שהם בדרך הטבע גם צריך תפילה. ובפרט תפילה בעת צרה, אז אפילו הרמב"ן מודה שהה מדאורייתא, תפילה בעת צרה.** זה צרה, רחמנא ליצלן, זה צרה לכלל ישראל, צרה שלא נותנים ללמוד תורה, מציקים לעולם התורה, עושים כל מה שיכולים למנוע מעולם התורה, כמו שאמרנו, בכוח ובפיתוי ובאונס. **אז צריכים תפילה על זה, שהקדוש ברוך הוא יסיר מעלינו את הגזירה הקשה הזו, וייתן לכל בני התורה כוח לעמוד בניסיונות.**

"יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעני את קולך". רש"י אומר, למי נראה, למי את פונה בעת צרה? הראיני את מראיך השמיעני את קולך, **השמיעני את קולך זו התפילה, קול תפילה**, "יונתי היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע (שמואל א' א' י"ג) אבל עכ"פ יש השמיעני את קולך, הקב"ה שומע קול תפילת עמו ישראל ברחמים. אבל יש עוד לפני זה "הראיני את מראיך". מה זה הראיני את מראיך? אז רש"י אומר, נראה למי את פונה בעת צרה, שנהיית צרה, רחמנא ליצלן, מה עושים? הולכים למומחה הזה, למומחה הזה, למומחה הזה, בכל דבר עניין שלו. הראיני את מראיך, **הקדוש ברוך הוא אומר – תפני אליי! לפנות לקדוש ברוך הוא, זו הפנייה הראשונה.**

צריכים לראות גם כן העוסקים בצרכי ציבור, צריכים לראות מה הם יכולים לעשות בדרך השתדלות והטבע מה שצריך לעשות על פי חכמי ישראל. אבל על כל פנים, "הראיני את מראיך", להראות פנים לפני הקדוש ברוך הוא, לעמוד בתחינה. לעניות דעתי, צריכים להקים משמרות של מתפללים כסדר, ללא הפסקה, יומם ולילה, כסדר, שישנה ימים בשבוע. צריכים תפילה, זה ככה קיבלתי, במקומות שלא היה תפילה אז, רחמנא ליצלן, לא היה טוב, ואיפה שהיה תפילה היה ביטול הגזירה. **צריך תפילה שהקדוש ברוך הוא יסיר מעלינו את הגזירה הקשה הזו, וייתן לכל בני תורה כוח לעמוד בניסיונות.**

ועל כולנה – עמל התורה. "אם רעב שונאך האכילהו לחם, ואם צמא השקהו מים, כי גחלים אתה חותה על ראשו תורה, זה מה שמפריע לו, זה הגחלים, אתה רוצה לשים גחלים על ראש היצר הרע, על ראש הסטרא אחרא? תלמד תורה, תעמול! פשט בתוספות, פשט בריטב"א, קצות, נתיבות, ככה זה גחלים אתה חותה על ראשו. זה כתוב לנו מפורש מה הדרך איך לנצח, גחלים אתה חותה על ראשו, כפשוטו מה שכתוב. אז ממילא בזה צריך להתחזק, בתפילה, אבל על כולנה עמל התורה.

אל ירך לבבכם, לא מפני שמישהו יש לו פחד וספיקות באיזה דבר, אז יחליש כוח התורה, אין ספיקות! מהיום הזה אין שום ספיקות, אין צד ואין הווא אמינא כלל שיהיה למחצה שליש ורביע, ולעשירית שום דבר, הכל בבטחה, תורה בלי סוף בלי קץ, חידושים אין סוף, בגמרא בחגיגה (ג ב) כתוב תורה זה כמו נטיעה, זה פרה ורבה, אין סוף לתורה, "צריך לשפק ספקת שאין לו צד, והיה מן הכלל שיהיה למחצה שליש ולרביע, או לעשירית, שום דבר. הכל בביטחון, תורה בלי סוף, בלי קץ, חידושים אין סוף, אין סוף לתורה. תורה זה דעת אלוהים, זה לא שייך, כל אחד מחדש וכל אחד מחדש את החידושים שלו, לא על החשבון של השני, יש לכולם מקום לחדש תורה.

כתוב דרך עץ חיים, למסילת ישרים שכל אחד קיבל את כל התורה כולה לפי מה שהוא, בערך ככה כתוב שמה. כל אחד יש לו, כל אחד עמד על הר סיני וכולם קיבלו, כל אחד קיבל את כל התורה כולה. זה לא שאתה קיבלת בבא קמא, וזה קיבל זבחים וזה קיבל שבת וזה קיבל נידה. לא, כל אחד מישראל קיבל את כל התורה כולה, ואם הוא קיבל, אז הוא קיבל, אז הוא יכול לדעת, אז הוא יכול לעמול בזה. זה עמל התורה אין לה סוף, בחידושים, בבקאות, זה בעמקות. ובעיון, תילי תילים של הלכות, תילי תילים של חקירות, זה ספיקות עם נפקא מינא לדינא, בחילוקי שיטות הראשונים והאחרונים והפוסקים. פה צריך להשקיע בתפילה ובתורה, זה המצב הכללי של כלל ישראל, זה מלחמה קדומה, כמו שאמרנו אני מסכם את הדברים, זה מלחמה קדומה כבר, מאתיים שנה, מזמן, בזמן רבי עקיבא איגר והחתם סופר, שפרצו פרצה. כמו שכתוב ברמב"ם בימי בית שני צץ המינות, ומוזה באו הצדוקים והקראים. אז ככה זה התחיל ומעשה שטן הצליח וככה זה נתפשט בכל הקהילות ישראל, לדחות מדחי אל דחי, אבל נשארו, נשארו תמיד הישיבות, וחכמי ישראל והרבה יהודים יראים ומושלמים נשארו תמיד, בכל הקהילות, בכל הדורות נשארו, וזה ההמשך.

וחלק שני, כל אחד צריך להחליט בעצמו, שיהיה ברור, בלי ספקות, וזה נקרא להעמיד את עצמו, איפה אני נמצא בכל העניין הזה. שיברר לעצמו, ויחליט בעצמו, ואז הוא ילך בשמחה, הוא יהיה כמו שיושב בשמיים ישק, השם ילעג למו, הוא ילך בשמחה, בעוז ובתעצמות. ובכללות, צריכים תפילה, וצריכים לימוד התורה בלי סוף, לא לבטל, לא להפסיק את הסדרים בישיבות, לא להתעניין גם הרבה בזה, כי זה בין היתר גם מה שהוא רוצה, כי הוא רוצה שלא ילמדו, כמו שמסופר על רבי חיים מוולוז'ין, שעמדו שני בחורים ודיברו, איך לנצח את היצר הרע. הוא עבר ושמע, ואמר זה הוא רוצה, הוא רוצה שיידברו עליו. העיקר שבזמן הזה לא ילמדו, זה רוחו בשבילו כבר.

אז ממילא, אם אנחנו מתעסקים בכל הפרטים והפרטי פרטים, אם אחד צריך לעשות דבר, צריך לעשות, זה מצוה שהשעה עוברת, זה מצוה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים. אבל שהוא נגרר להתעניינות, זה דרך האדם. פה צריכים להתגבר, לעמוד חזק, על כל תוספות חבל, על כל רגע חבל. לא נהיים יותר, צעיר. כל רגע חבל, כל סברה, כל חידוש. מי שכותב כותב, במציאת הדברים הוא חוזר, או לא משנה, אבל הוא חידש את זה, בשעתו זה התורה שלו וזה נקרא על שמו, החידושים שלו.

אין כל חדש תחת השמש. יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא כבר היה לעלמים אשר היה מלפנו (קהלת א' ה) הפסוק אומר, שום דבר חדש הקדוש ברוך הוא לא יברא, בששת ימי בראשית נברא העולם על כל מה שיש בו. אין חדש תחת השמש, אפשר לומר פשט, לעניות דעתי זה לא בדיוק כמו רש"י, אבל זה במדרש, שאני חושב זה נראה כך. יש דבר שיאמר ראה איזה חדש הוא, יש כן חדשות. מה זה? זה תורה, השמיים החדשים וארץ החדשה, חידושי תורה, זה חדש. בכל יום יש חידושים חדשים, פשטים המתחדשים בכל יום, כתוב באבן עזרא. פה יש דברים חדשים.

אתה אומר סברה, אתה עושה עכשיו יצירה חדשה, אתה בונה עולם חדש עכשיו, פה יש כן חדש. יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא. מה? החידושי תורה? כמתואר בנפש החיים, יקרת ערך חידושי תורה, כביכול אצל הקדוש ברוך הוא, שהוא מנשק לכל חידוש תורה ומעטר לו, הוא מביא מלשון הזהיר הקדוש בהרחבה, וכתוב בזהר, שמהחידושים האלה, מזה נברא השמיים החדשים וארץ החדשה, כמו שכתוב בפסוק, כי כאשר השמיים החדשים וארץ החדשה עומדים לפני נאום השם, כן יעמוד זרעכם ושמכם. מכל חידוש תורה נברא שמיים חדשים וארץ חדשה, זה עולם שלו, של זה שחידש את זה.

עולם חדש, שמיים חדשים וארץ חדשה. ועומדים לפני, זה לעד לנצח נצחים, זה תורה, זאת התורה לא תהא מוחלפת, זה קיים לנצח נצחים, עד כדי כך שהכתוב רוצה להמשיל את הקיום של כלל ישראל, אז מה ההתפתה, כמו חידושי תורה. כן יעמוד זרעכם ושמכם. כלל ישראל יתקיים כמו שעומדים חידושי תורה. חידושי תורה זה לנצח נצחים, השמיים החדשים שבאים מחידושי תורה כן יעמוד זרעכם ושמכם. אז יש שמיים חדשים וארץ חדשה, כל חידוש, כל סברה שאתה אומר, זה שלך, וזה שמיים חדשים וזה העניין הזה. אז הוא אומר בסדר, אבל הכל ניתן למשה מסיני, כתוב כל מה שתלמיד קטן שואל מרבו, הכל ניתן למשה מסיני, אז איפה זה החידוש שלך? כבר הכל התקבל מסיני, כל חידוש שאתה תגיד, כבר התקבל מסיני? אז הוא אומר אף על פי כן, שהוא באמת לא חידש את זה, אז הוא אומר, יש דבר שיאמר ראה איזה חדש הוא כבר היה לו לעולמים, אף שכבר היה לו לעולמים, זה חידוש שלו. אז תגיד לפני יהושע כבר אמר את התירוץ הזה, אז מה אתה מחדש? אשר היה מלפנינו, אפילו היה מלפנינו, אבל אתה עמלת בזה, זה חידוש שלך, זה השמיים חדשים וארץ החדשה שלך, זה עולם שלך, זה חידושי תורה.

כל אברך מחדש ולומד, אין בית מדרש בלי חידוש, שלומדים תמיד, יש סברה כזו, סברה כזו, לומדים ביחד, כמו שכתוב בדרך עץ החיים, שהתורה זה כמו, שלהבת וגחלת, שיש גחלת האש טמונה בתוך הגחלת, לא רואים את יופי האש. צריך לנשב בגחלת ואז יוצא יופי האש על כל גווניו. ככה דברי תורה, זה כמו טמונים בגחלת, צריך לנשב בזה כדי שיהיה, יצא, יופי הדר התורה, כוח התורה, התגברות התורה, ואיך נושבים בזה? אז אומר המסילת ישרים, שלומדים ביחד זה אומר ככה, וזה אומר ככה, זה מחדש סברה, זה מחדש סברה, זה סותר סברתו של זה, וזה מביא ראיות לסברתו של זה, וככה דברי

תורה פרים ורבים, מתגברים בלי סוף, בלי קץ, בלי גבול, כנטיעה פרה ורבה זה יופי התורה. וזה מה שמוטל על אברכים לעשות, וזה מה שאברכים באמת עושים, כמו פה בבית מדרש, שלא פסיק פומיה מגרסא מגיע לזה, אז, כמו שאנחנו אומרים, עמל התורה ותפילה, זה צריך לעשות וזה עושים באמת. הקדוש ברוך הוא יעזור לנו.

אני רק אגיד, כמה שורות, מאיגרת תימן של הרמב"ם, שהם עמדו בניסיון, שהיה להם שעת השמד רחמנא ליצלן, והרמב"ם מזרז אותם לעמוד בניסיון: "חזקו חזקו קצתכם לקצתכם, נטעו אמונה, והאמינו בליבות הכל, תכניסו אמונה בליבות הכל בביאת הגואל מהרה יגלה. חזקו ידיים רפות וברכיים כושלות אמצו. ודעו שהקדוש ברוך הוא הודיענו על ידי ישעיהו מבשר ישראל, שמרוב אריכות ימי הגלות יחשבו הרבה שהקדוש ברוך הוא עזבנו, חס ושלום, והסיר פני חסדו ממנו, חס ושלום, בשביל זה.

ואחר כך העיד על עצמו שלא יעזוב אותנו ולא ישכחנו, שכן הוא אומר, 'ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני. ואחר כך חזר ואמר התשכח אישה עולה מרחם בן בטנה? גם אלה תשכחנה, אפילו לו יצויר שאם תשכח את הבן שלה מרחם את בטנה, גם אלה תשכחנה ואנוכי לא אשכחך'.

והודיע הנביא הראשון, עליו השלום, הודיענו הקדוש ברוך הוא כזאת, שנאמר, כי קל רחום ה' אלוהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם". אבל בשביל זה צריכים לעורר תורה ותפילה, לעורר את הנהגת שמיים עלינו מתוך חסד ורחמים, חן וחסד ורחמים. בעזרת השם נזכה לקיום "כל כלי יוצר עליך לא יצלח, וכל לשון תקום איתך למשפט תרשיע, ואת נחלת עבדי ה' יוצדקתם מאיתי, נאום ה'".

הגאון הגדול רבי יהושע ברכץ שליט"א רבם של יוצאי צרפת בישראל

שיחה מקיפה עם הגאון האדיר רבי יהושע ברכץ שליט"א מח"ס באר יהושע ורבם של יוצאי צרפת בישראל שנערכה ע"י כותל המזרח.

ברשות הרב, אם נוכל לשאול על כמה נקודות הנוגעות לחובתנו כיום. מה עלינו ללמוד מכך שנראה כי טראמפ שינה את יחסו כלפי ישראל?

"ראשית, צריך לזכור יסוד פשוט: 'לִבְּךָ מִלֶּךְ בְּיַד ה', עַל כֵּן אֲשֶׁר נִחַץ וְנָטַו' (משלי כ"א, א'). אינני יודע להציץ בפנקסיו של הקב"ה ולומר מדוע פלוני התהפך או מה הסיבה לכל מהלך מדיני. אין אדם יודע חשבונות שמים. אבל דבר אחד ברור. כשמתרחשים אירועים כאלה, איננו צריכים לעסוק בשאלה מה עובר על האמריקאים או על הפוליטיקאים. השאלה היחידה היא: מה הקב"ה מבקש מאתנו? במה עלינו להתחזק?"

יש הטוענים שהדברים קשורים לגזירת הגיוס ולרדיפת בני התורה. האם אפשר לומר זאת?

"כאמור – אינני יודע לקבוע על מה באו המאורעות, אבל דבר אחד קיבלנו מברותינו: הקב"ה מדבר עם בני התורה. לא עם האמריקאים, לא עם החילונים, לא עם בעלי הבתים, אלא עם מי שעליהם עומד העולם. הפסוק אומר: 'רַק אֶתְּכֶם יְדַעְתִּי מִכָּל מִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה, עַל כֵּן אֶפְקֹד עֲלֵיכֶם אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵיכֶם' (עמוס ג', ב'). כשהקב"ה מעורר את העולם – הוא פונה אלינו".

אם כן, כיצד צריכה להיראות המלחמה של בן תורה?

"יעקב אבינו כבר לימד אותנו את הדרך. על הפסוק 'וַיִּצְרָא יַעֲקֹב... וַיִּצְרָא לוֹ' אומרים חז"ל שהתקין עצמו לשלושה דברים: דורון, תפילה ומלחמה. אבל צריך להבין איזו מלחמה. **המלחמה שלנו איננה בדרכיו של עשוי. הכוח של עשוי הוא הידיים, והכוח של יעקב הוא הפה – תורה ותפילה.** חז"ל אומרים (במדבר רבה פרשה כ', פסקה ד'): 'אין כוחו של יעקב אלא בפי'. זהו הנשק היחיד שלנו! על הפסוק 'הִקְלָ קוֹל יַעֲקֹב וַיִּהְיֶה דִּבְרֵי עֲשׂוֹ' (בראשית כ"ז, כ"ב) מבאר הגר"א שכתוב בפס' 'קל' בכתב חסר, כי כאשר 'קל' וחלש 'הקול' של יעקב – אז מתגברות ידי עשוי. ואם קול התורה נשמע במלוא עוזו – ידי עשוי אינן שולטות".

כלומר, התגובה הנכונה לגזירות איננה הפגנות? אז מה כן צריך לעשות?

"מי אמר שצריך לעשות? זו שאלה פשוטה שצריך להתייחס אליה! מי אמר שיש איזו חובה לפעול בידני? יש גזירה על התורה!! אז אני אקדים להגיע לבית המדרש! זה מה שאני צריך לעשות. אם הסדר מתחיל בתשע – אני אבוא בשמונה וחצי! אשאר עוד חצי שעה אחרי הסדר! אלמד בלי הפסקות, זו התשובה! אם המלחמה שלנו תהיה כמו המלחמה של הגויים – במה אנחנו שונים מהם? **אם גם אנחנו נשתמש ב'ידי עשוי', במה בא לידי ביטוי 'קול יעקב'?**"

אבל יש שטוענים שחייבים לצאת לרחובות ולהיאבק!

"ודאי שצעירים דמם חם, והם מרגישים שרוצים לצאת והילחם, אבל יש להם טעות כפולה ומכופלת. **יש להם טעות שאינם מבינים שתולעת יעקב אין כוחה אלא בפה, ויש להם טעות בכך שאינם מבינים שידי עשוי לעולם ינצחו את ידי יעקב! המלחמה לעולם לא הייתה עם עשוי עצמו!** הרי יעקב אבינו היה חזק מאוד פיזית, הוא גלל את פי הבאר בקלות רבה, אז למה כל כך פחד מעשיו? כי פיזית – עשוי חזק יותר, כך היה וכך תמיד יהיה.

לא זה שדה המלחמה שלנו. מעולם לא ראינו שגדולי ישראל ניסו להילחם פיזית, אם לא במציאות קיצונית ונדירה מאוד של 'הבא להורג' השכם להורגו'. כשיש מחבל עם סכין ל"ע שעומד לרצוח נפש – אז צריך להילחם פיזית, אך מלחמה ציבורית, רוחנית – המישור הוא כלל לא פיזי! הבריסקער

רב היה מן הקנאים הגדולים ביותר שהיו בדורות האחרונים. הוא נלחם במסירות נפש נגד המשכילים שמסרו לומדי תורה לשלטון הקומוניסטי, והוא כאב כל צער של יהודי. **אבל גם הוא ידע שהמלחמה של יהודי אינה מלחמה בדרכי עשוי.**

כשלא שומעים לזקני הדור וכל אחד מחליט לבדו איך להילחם – זו סכנה גדולה. חז"ל אמרו: 'בניין נערים – סתירה, סתירת זקנים – בניין'.

הייתה עצרת המיליון שגדולי ישראל כן הורו לצאת

גדולי ישראל אף פעם לא הורו לצאת מבתיהם בלבד. כשהם הורו לציבור כולו לצאת – הם קמו ויצאו כולם יחד איתו, ובמצב כזה – זה משהו אחר. מי רואה אותם יוצאים ואינו יוצא.

אבל גם באותו זמן, המטרה לא הייתה מפגן כוח כמה חזק אנחנו יודעים להרביץ, האם אנחנו יותר טובים מאחרים בחסימת כבישים, או זורקים אבנים למרחקים יותר גדולים. המטרה הייתה עצרת תפילה וזעקה, והתוכן היה תהילים, תפילות וזעקות לקב"ה, לא לראשי הממשלה והמשפט, ולא לראשי הצבא. לקודשא בריך הוא! איתו ורק איתו השיח והשיח שלנו!

יש מקרים שנפסק לגביהם שמוציאים תיבה לרחובה של עיר, ואז הגדולים בעצמם קמים ויוצאים בראש המחנה. **אבל כל ההפגנות והמחאות שצעירים קמים ומאגנים, וכי רואים שם זקנים? וכי רואים שם גדולי תורה?!**

מהו שורש הקטרוג על עולם התורה? למה פתאום נלחמים כל כך לגייס בני ישיבות?

"צריך להיות ישרים עם עצמנו. אם התורה היא אכן האומנות שלנו – האם כך נראית אומנות?! הרי בשוק הדייגים לא תמצא חנות סגורה בתשע בבוקר לעולם! בשוק הירקות לא תמצא בעל עסק שמגיע בשעה עשר. מוקדם בבוקר תראה את כולם כולם פותחים את דוכניהם, את עסקיהם, את אומנויותיהם, ללא יוצא מן הכלל. אם זו האומנות שלו – הוא נמצא שם מהבוקר, כל יום, כל חייו!

ואם אכן זכינו להיות כשבת לוי, ואכן זכינו שתורתנו אומנותנו, כך גם אצלנו חייב להיות. בית המדרש חייב להיות מלא, הכי מאוחר בתשע, ואין סיבה שלא חצי שעה קודם לכן! הרי זו אומנותנו, הלא כן?! אבל, כשכמעט בכל צומת רואים עומדים בחורים בטרמפים, כשאברכים מטיילים באמצע הסדרים, כשמסתובבים בקניונים ובמקומות שאין לבן תורה מה לחפש בהם – האם זו 'תורתנו אומנותנו'! **ודאי שמציאות כזו מעוררת עלינו קטרוג!'**

הרב סבור שהחזק הזה ישפיע גם על היחס של השלטונות?

"בוודאי. ראשית כל כי גם כלפיהם חל המציאות של 'לב מלכים ושרים', **הקב"ה מדבר איתנו דרכם! אדם מתפלל לקב"ה שיחצוץ בינו לבין המקל, ולא מבין – הקב"ה הוא האוחז במקל!** בנוסף, גם המציאות הטבעית מכתובה זאת. אילו היו כל הישיבות מלאות באש של תורה, אילו כל מי שהיה נכנס לעולם הישיבות היה רואה התמדה שאין כדוגמתה – לא היה מתעורר בכלל הוויכוח! 'וַיִּצְרָא כָּל עֲמֵי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיהֶם וַיִּצְרָאוּ מִמֶּנּוּ' (דברים כ"ח, י). כשהעולם רואה אמת – הוא מכבד אותה. גם אנשים רחוקים יודעים להעריך תורה אמיתית. **למה חילונים היו עומדים בתור לברכה אצל רבי חיים קניבסקי זצ"ל? אצל בבא סאלי זצ"ל? מפני שהם ידעו שזה אדם שכל כולו תורה.** הם אינם טיפשים; הם יודעים היטב היכן נמצאת האמת".

אולי ראשי המדינה ומערכת המשפט הם כל כך רחוקים, שהם יבזו גם להם. "הם לא! גם הם יודעים היטב להעריך. גם היודעים את ריבונם ומתכוונים למרוד בו, ברגע האמת יודעים מי דבק בערכיו ומי לא, ואיפה האמת נמצאת ואיפה לא. כאשר שמעון פרס ויצחק רבין ביקשו להיכנס לרב שך פעם סמוך לחצות הלילה, השיב שהוא עסוק בהכנת השיעור ואינו יכול להפסיק ולקבל אותם, חרף תפקידיהם החשובים. הם חזרו בלי להיכנס, והם הבינו מהו סדר העדיפויות של גדול תורה. זה לא גרם להם לריב איתו, או לנטור לו טינה, אלא רק להעריך יותר את הדבקות שלו בתורתו, אמונתו ואומנותו.

אך אם מדברים על הרב שך – הוא נכנס פעם למסור שיעור כללי, ראה שהספסלים ריקים ואין שטייגן. הוא סגר את הגמרא וחזר לביתו. בחור רץ אחריו ושאל: 'הרב לא מוסר שיעור?' **והרב השיב: 'אני מוסר שיעור בישיבה, לא באוניברסיטה. אם אין שטייגן – אין ישיבה!'**

מה המסר המרכזי שבני הישיבות והכוללים צריכים לקחת מכל התקופה הזאת?

"**הקב"ה אינו מדבר עם טראמפ, לא עם הבג"ץ, לא עם הצבא ולא עם בעלי הבתים.** הוא מדבר איתנו, עם בני התורה! השאלה איננה על מי מפגינים, אלא במה אנחנו מתחזקים. אנחנו מאמינים באמת ש'תורה מגאנא ומצלא', אבל אסור שהמשפט הזה יהפוך לסיסמה. הוא צריך להיות מציאות.

אם בית המדרש יהיה מלא עד אפס מקום, אם לא תהיה פינה ריקה, אם בן תורה יחיה באמת את ה'יום ולילה' – זו תהיה התשובה הגדולה ביותר לכל הגזירות. זו המלחמה של יעקב. זו הדרך שניצחה מאז ומעולם, וזו הדרך שניצחה גם היום."

...
- לשותפות בהצללת עולם התורה, חייג לקרן עולם התורה: *6881 - צילומים: בקדוש פנימה, קול הלשון.
- להאזנה לדעת תורה מגדלי בראשם רשכבה"ג מרן רבינו ראש הישיבה הגר"ד לנדו שליט"א, בקו החירום בעניני השעה במספר (ללא פרסומות): 1700-111-306 - כמ"כ מידי שבוע י"ל קובץ אוצר הפרשה ובו גליונות מרביתנו זצוק"ל. ניתן להשיג מודפס בבתי הכנסיות בארה"ק, וכן ניתן לקבלו במייל: a169258235@gmail.com
- ניתן להצטרף לקבלת הגליון ע"י שליחת הבקשה למייל - a086221800@gmail.com